

ALDINA

5

GUTENBERG

JOHN WILLIAMS

Ο ΣΤΟΟΥΝΕΡ

Μετάφραση
'Αθηνά Δημητριάδου

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΕΙΡΑΣ

Ζωή Μπέλλα-Άρμάου

*

Τη σειρά τῆς ALDINA ἐμπνεύστηκε
καὶ ὀργάνωσε ὁ Δημήτρης Ἄρμάος (2014)

© Copyright 2017

Ἐκδόσεις Gutenberg

ISBN 978-960-01-1849-0

ΕΚΔΟΣΕΙΣ GUTENBERG

Διδότου 37, 106 80 Ἀθήνα

Τηλ.: 210 36.42.003 – Fax: 210 36.42.030

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ:

Ἰασωνίδου 13, 546 35

Τηλ.-Fax: 2310 271147

www.dardanosnet.gr • info@dardanosnet.gr

e-shop: www.dardanosnet.gr

Ο ΣΤΟΥΝΕΡ

Τίτλος πρωτοτύπου:

John Williams, *Stoner*

First Published in the United States
by Viking Press, 1965

First Published in Great Britain
by Longman, 1973

First published by Vintage, 2003

Published by Vintage, 2012

Copyright © John Williams 1965

Πρώτη ελληνική έκδοση:

Gutenberg, 2017

ΕΚΔΟΣΕΙΣ GUTENBERG

JOHN WILLIAMS

Ο ΣΤΟΥΝΕΡ

Μετάφραση
Ἰθηνὰ Δημητριάδου

Εἰσαγωγή
John McGahern

Ἐπίμετρο
Ἰρης Μπερλῆς

GUTENBERG || ALDINA-5

Υπέροχο! Οί αλήθειες τῆς ζωῆς σὲ μιὰ πρόζα διαυγὴ σὰν κρύσταλλο.

IAN McEWAN

Ὅ,τι γοητευτικότερο ἔχω διαβάσει ἐδῶ καὶ πάρα πολὺ καιρό.

TOM HANKS
(TIME MAGAZINE)

Ὁ Στόουνερ εἶναι κάτι σπανιότερο ἀπὸ σπουδαῖο μυθιστόρημα – εἶναι ἓνα τέλειο μυθιστόρημα, μιὰ ἱστορία τόσο καλοειπωμένη καὶ καλογραμμένη, πὺ μιᾶ πολὺ βαθιὰ μέσα σου καὶ σοῦ κόβει τὴν ἀνάσα.

THE NEW YORK TIMES

Χρειαζόμαστε καὶ ἄλλα θαύματα σὰν τὸν Στόουνερ.

THE GUARDIAN

Τὸ σημαντικότερο ἀμερικανικὸ μυθιστόρημα τὸ ὁποῖο δὲν ἔχετε ποτὲ ἀκούσει. Ἕνας «ἀντι-Γκάτσμπι» πού δὲν ὀδηγεῖ σὲ φανταχτερὰ σαλόνια, ἀλλὰ στὰ βάθη τῆς καρδιάς.

THE NEW YORKER

Δύο σχεδὸν δεκαετίες ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ συγγραφέα του ὁ Στόουνερ ἔγινε πανευρωπαϊκὸ μπεστ σέλερ. Ἡ ἀπροσδόκητη καὶ τεράστια ἀπήχηση πού ἔχει εἰδικὰ στὴ Βρετανία, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀμερική, ἔχει κάνει πολλοὺς νὰ μιλοῦν γιὰ «φαινόμενο Στόουνερ».

THE INDEPENDENT

Τὸ βιβλίο πού πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ διαβάσετε.

JULIAN BARNES

Εἶναι ἀπίστευτος ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο λειτουργεῖ μέσα σου αὐτὸ τὸ βιβλίο, ἡ δύναμη μὲ τὴν ὁποία περιγράφει τὰ μικροδράματα, τὶς παραιτήσεις, τὶς ἀπογοητεύσεις μας.

EL PAIS

Μιὰ πολὺ συνηθισμένη ἱστορία πὺ ὅμως δὲν τὴν ἔχουμε ξαναδιαβάσει ποτέ.

DIE ZEIT

Ἕνα μαῦρο διαμάντι!

L' EXPRESS

Ένα βιβλίο για τήν ἀληθινὴ ζωὴ, τὶς μικροχαρὲς καὶ τὶς ἀπογοητεύσεις της, μιὰ πραγματεία γιὰ τὸν ἔρωτα τὶς πολλὲς ὀψεις του καὶ τὰ ὅσα τὸν ἀντιμάχονται, ἓνα «πανεπιστημιακὸ μυθιστόρημα»; Τί εἶναι ὁ Στόουνερ καὶ γιατί 50 χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ γράφτηκε προκάλεσε τέτοιον πρωτοφανῆ ἐνθουσιασμὸ καὶ τόσες διθυραμβικὲς κριτικὲς σὲ ὅλη τὴν Εὐρώπη καὶ τὶς ΗΠΑ;

Πάρτε μιὰ πρώτη γεύση:

ΣΤΗΝ ΑΙΧΜΗ τῆς νεότητάς του, ὁ Στόουερ εἶχε περάσει μιὰ ἐποχὴ πού πίστευε ὅτι ὁ ἔρωτας εἶναι μιὰ ἀπόλυτη κατάσταση τῆς ὑπαρξῆς, στὴν ὁποία πρόσβαση ἔχουν ὅσοι εἶναι τυχεροί· ὠριμάζοντας εἶχε καταλήξει ὅτι εἶναι ὁ παράδεισος μιᾶς ἀπατηλῆς θρησκείας, πού θὰ πρέπει νὰ τὴν ἀντιμετωπίζει κανεὶς μὲ χιοῦμορ καὶ δυσπιστία, μὲ φιλικὴ συγκατάβαση ἀλλὰ καὶ μὲ ἀμύχανη νοσταλγία. Τώρα, στὴ μέση ἡλικία, μάθαινε πιά ὅτι δὲν ἦταν οὔτε θεία χάρη οὔτε ψευδαίσθησις· τώρα τὸν ἔβλεπε σὰν ἓνα γίγνεσθαι, μιὰ κατάσταση πού πλάθεται καὶ μεταπλάθεται λεπτὸ τὸ λεπτὸ, μέρα μὲ τὴ μέρα, ἀπὸ τὴ βούλησι καὶ τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά.

Τὶς ὥρες πού κάποτε τὶς περνοῦσε στὸ γραφεῖο του, κοιτάζοντας ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο, ἓνα τοπίο πού τρεμόφεγγε καὶ ἔσβηνε μπροστὰ στὸ ἀδειανό του βλέμμα, τώρα τὶς περνοῦσε μὲ τὴν Κάθριν. Νωρὶς κάθε πρωὶ πήγαινε στὸ γραφεῖο του καὶ καθόταν γιὰ κανένα δεκάλεπτο ἢ καὶ τέταρτο μὲς στὸν ἐκνευρισμό· στὴ συνέχεια, μὴν μπορώντας νὰ βρεῖ ἡσυχία, ἔφευγε ἀπὸ τὸ Τζέσι Χόλ καὶ περιπλανιόταν στὴν πανεπιστημιούπολη μέχρι τὴ βιβλιοθήκη, ὅπου ἔριχνε μιὰ ματιὰ στὰ ράφια γιὰ ἄλλο ἓνα τέταρτο. Καὶ στὸ τέλος, σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ παιχνίδι πού ἔπαιζε μὲ τὸν ἑαυτό του, ἀποφάσιζε νὰ τὸν ἀπαλλάξει ἀπὸ τὴν ἐναγώνια προσμονὴ πού τοῦ εἶχε ἐπιβάλλει ὁ ἴδιος, ξεγλιστροῦσε ἀπὸ μιὰ πλαϊνὴ

πόρτα τῆς βιβλιοθήκης και ἔπαιρνε δρόμο για τὸ σπίτι τῆς Κάθριν.

Ἡ Κάθριν δούλευε τὰ βράδια μέχρι ἀργά, κι ἔτσι κάποια πρωινὰ φτάνοντας στὸ σπίτι της ὁ Στόουνερ τὴν ἔβρισκε μόλις εἶχε ξυπνήσει, ζεστή και αἰσθησιακὴ ἀπὸ τὸν ὕπνο, γυμνὴ κάτω ἀπὸ τὴ σκούρα μπλὲ ρόμπα ποὺ εἶχε ρίξει πάνω της για νὰ τοῦ ἀνοίξει τὴν πόρτα. Κάτι τέτοια πρωινὰ συχνὰ ἔκαναν ἔρωτα προτοῦ κὰν προλάβουν νὰ ἀνταλλάξουν κουβέντα, πηγαίνοντας κατευθεῖαν στὸ στενὸ κρεβάτι ποὺ ἦταν ἀκόμη ζεστὸ και ἀνάστατο ἀπὸ τὸν ὕπνο της.

Τὸ κορμί της ἦταν ψηλόλιγνο, τρυφερὸ και ἀσυγκράτητο· κι ἔτσι ὅπως τὴν ἀγγιζε, λὲς και τὸ ἀδέξιο χέρι του ζωντάνευε στὴν ἐπαφὴ μ' αὐτὴ τὴ σάρκα. Ἦταν φορὲς ποὺ τὸ κοίταζε σὰν νὰ ἦταν ἓνας σφριγηλὸς θησαυρὸς στὴ φύλαξή του· ἄφηνε τὰ τραχιά του δάχτυλα νὰ παίζουν μετὰ τὸ ὑγρὸ, ἀχνορόδινο δέρμα τῶν μηρῶν και τῆς κοιλιᾶς, και θαύμαζε τὰ μικρά, στητά της στήθη, τὴν περίτεχνα ἀπλὴ χάρη τους. Σκεφτόταν ὅτι ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχε γνωρίσει ἄλλο σῶμα· μετὰ σκεφτόταν ὅτι αὐτὸς ἦταν ὁ λόγος ποὺ τὸν ἔκανε νὰ διαχωρίζει πάντα τὸν ἑαυτὸ τοῦ ἄλλου ἀπὸ τὸ σῶμα ποὺ τὸν περιεῖχε. Καὶ τέλος σκεφτόταν, μετὰ τὴν αἴσθηση τοῦ ὀριστικοῦ ποὺ δίνει ἢ γνώση, ὅτι δὲν εἶχε ποτὲ ἔρθει σὲ ἐπαφὴ μετὰ ἄλλον ἄνθρωπο, δὲν εἶχε νιώσει ποτὲ τὴν οἰκειότητα ἢ τὴν ἐμπιστοσύνη ἢ τὴν ἀνθρώπινη ζεστασιά ποὺ δημιουργεῖ ἢ ἀφοσίωση.

“Ὅπως ὅλοι οἱ ἔραστὲς, μιλοῦσαν πολὺ για τὸν ἑαυτό τους, λὲς και μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ κατανοοῦσαν τὸν κόσμο ποὺ εἶχε κάνει ἐφικτὸ τὸ σμίξιμό τους.

«Χριστέ μου, ἂν ἤξερες πόσο σὲ ποθοῦσα», τοῦ εἶπε μιὰ μέρα ἡ Κάθριν. «Σὲ κοίταξα ἔτσι ὅπως στεκόσουν

στήν τάξη, πανύψηλος και πανέμορφος και ἀδέξιος, και σὲ ποθοῦσα σὰν τρελή. Δὲν τὸ εἶχες καταλάβει, ἔτσι;»

«Ὁχι», τῆς εἶπε ὁ Γουίλιαμ. «Σὲ θεωροῦσα πολὺ καθὼς πρέπει δεσποινίδα».

Γέλασε ἐνθουσιασμένη. «Καθὼς πρέπει, λέει!» Σοβάρειψε γιὰ μιὰ στιγμή, μετὰ χαμογέλασε, σὰν νὰ ἀναπολοῦσε ἐκείνη τὴν ἐποχὴ. «Φαντάζομαι ὅτι κι ἐγὼ τὴν ἴδια γνώμη εἶχα. Ἄχ, πόσο καθὼς πρέπει φαινόμαστε στὸν ἑαυτὸ μας, ὅταν δὲν ἔχουμε κανέναν λόγο νὰ μὴν εἶμαστε καθὼς πρέπει. Πρέπει νὰ ἐρωτευτεῖς γιὰ νὰ μάθεις κάτι γιὰ τὸν ἑαυτὸ σου. Ὡρες-ὧρες μαζί σου νιώθω πὼς εἶμαι ἡ μεγαλύτερη τσούλα, ἡ ἀπληστη και ἀφοσιωμένη τσούλα σου. Τὸ θεωρεῖς καθὼς πρέπει αὐτό;»

«Ὁχι», τῆς εἶπε ὁ Γουίλιαμ χαμογελώντας και ἀπλώνοντας τὰ χέρια πρὸς τὸ μέρος της. «Γιὰ ἔλα ἐδῶ».

Εἶχε ἄλλον ἕναν ἐραστὴ στὸ παρελθόν, ἀπ' ὅσο ἔμαθε ὁ Γουίλιαμ· ἦταν στὸ τελευταῖο ἔτος τοῦ πανεπιστημίου και ὁ δεσμὸς εἶχε τελειώσει κακὴν-κακῶς, μὲ δάκρυα, ἀλληλοκατηγορίες και προδοσίες.

«Οἱ περισσότεροι δεσμοὶ ἔχουν κακὸ τέλος», τοῦ εἶπε και γιὰ μιὰ στιγμή σκυθρώπιασαν και οἱ δύο.

Γιὰ τὸν Γουίλιαμ ἦταν σὸκ ἡ φοβερὴ του ἐκπληξη ὅταν ἔμαθε ὅτι ἡ Κάθριν εἶχε κι ἄλλον ἐραστὴ πρὶν ἀπὸ αὐτόν· τότε μόνον συνειδητοποίησε ὅτι εἶχε ἀρχίσει νὰ φτιάχνει στὸν νοῦ του τὴν ἰδέα πὼς οἱ δύο τους δὲν εἶχαν ὑπάρξει προτοῦ σμίξουν.

«Δὲν φαντάζεσαι πόσο ντροπαλὸς ἦταν», τοῦ εἶχε πεῖ. «Λίγο-πολὺ σὰν ἐσένα ἀπὸ ὀρισμένες ἀπόψεις· μόνον ποὺ ἦταν ὀργισμένος και φοβισμένος, και ποτέ μου δὲν κατάλαβα γιατί. Μὲ περίμενε πάντα στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου ποὺ ὀδηγοῦσε στὴν ἐστία μου, κάτω ἀπὸ ἕνα τερά-

στιο δέντρο, έπειδή ντρεπόταν νά πλησιάσει όπου μαζευόταν πολὺς κόσμος. Περπατούσαμε μίλια όλόκληρα στὴν έξοχή, ἐκεῖ όπου δὲν υπῆρχε περίπτωση νά μᾶς πάρει κανένα μάτι. Στὴν οὐσία ὅμως δὲν ἤμασταν ποτέ — μαζί. Οὔτε κἀν ὅταν κάναμε ἔρωτα».

Ὁ Στόουνερ σχεδὸν ἔβλεπε μπροστὰ στὰ μάτια του τὴν ἀσαφὴ σιὰ πού δὲν εἶχε οὔτε πρόσωπο οὔτε ὄνομα· τὸ σὸκ ἔγινε θλίψη, ἐνιωθε ἕναν γενναιόδωρο οἶκτο γιὰ ἐκεῖνο τὸ παλικάρι πού πάνω σὲ μιὰ ἀόριστη, ἴσως μάταιη ὀργή εἶχε παραπετάξει αὐτὸ πού ὁ Στόουνερ εἶχε τώρα δικό του.

Καμιὰ φορὰ, στὶς ὥρες πού χουζούρευαν ἀφοῦ εἶχαν κάνει ἔρωτα, ὁ Γουίλιαμ βυθιζόταν σὲ μιὰ ἀργή, ἀπαλὴ πλημμυρίδα αἰσθήσεων καὶ ἀβίαστων σκέψεων· καὶ μέσα σ' αὐτὴ τὴν πλημμυρίδα καλὰ-καλὰ δὲν ἤξερε ἂν μιλοῦσε δυνατὰ ἢ ἂν ἀπλῶς ἀναγνώριζε τὶς λέξεις στὶς ὁποῖες συμποσοῦνταν οἱ αἰσθήσεις καὶ οἱ σκέψεις.

Ὁνειρευόταν ἰδανικὲς καταστάσεις, κόσμους στοὺς ὁποῖους θὰ ἦταν πάντα μαζί οἱ δύο τους, καὶ ὡς ἕνα σημεῖο πίστευε στὴν πιθανότητα νά ὑλοποιηθοῦν τὰ ὄνειρά του. «Πῶς θὰ ἦταν», ἄρχιζε νά λέει καὶ συνέχιζε οἰκοδομώντας μιὰ πιθανότητα ἐλάχιστα πιὸ θελκτικὴ ἀπ' αὐτὴν πού ζοῦσαν. Ἦταν μιὰ ἄρρητη γνώση, κοινὴ καὶ στοὺς δύο, ὅτι οἱ πιθανότητες πού ἔστηναν μὲ τὴ φαντασία τους καὶ ἐπεξεργάζονταν μὲ κάθε λεπτομέρεια, ἦταν ἐκδηλώσεις ἀγάπης κι ἕνα πανηγύρι τῆς ζωῆς πού ζοῦσαν τώρα οἱ δύο τους.

Τὴ ζωὴ πού ζοῦσαν τώρα δὲν τὴν εἶχε φανταστεῖ οὔτε ὁ ἕνας οὔτε ὁ ἄλλος. Ἀπὸ τὸ πάθος στὴ λαγνεία κι ἀπὸ κεῖ σ' ἕναν βαθύτατο αἰσθησιασμὸ πού ξαναγεννιόταν τὴν κάθε στιγμὴ.

«Λαγνεία και γνώση», τοῦ εἶχε πεῖ σὲ μιὰ στιγμή ἢ Κάθριν. «Τελικά, αὐτὰ εἶναι τὸ πᾶν, ἔτσι;»

Καὶ ὁ Στόουερ εἶχε σκεφτεῖ ὅτι πράγματι ἀκριβῶς ἔτσι ἦταν, ἦταν κι αὐτὸ ἓνα ἀπ' ὅσα ἔμαθε.

Γιατὶ ἡ κοινὴ τους ζωὴ ἐκεῖνο τὸ καλοκαίρι δὲν κύλησε μόνο μὲ ἔρωτα καὶ κουβέντα. Εἶχαν μάθει νὰ εἶναι μαζί χωρὶς νὰ μιλοῦν, ἀπέκτησαν καὶ τὴ συνήθεια τῆς ἀνάπαυλας· ὁ Στόουερ κουβαλοῦσε βιβλία στὸ σπίτι τῆς Κάθριν καὶ τὰ ἄφηνε ἐκεῖ, ὥσπου τελικὰ χρειάστηκε ἄλλη μία βιβλιοθήκη γιὰ νὰ χωρέσουν. Ὁ Στόουερ διαπίστωσε ὅτι τὶς μέρες ποὺ περνοῦσαν μαζί σιγὰ-σιγὰ ξανάπιανε τὰ διαβάσματα ποὺ εἶχε σχεδὸν ἐγκαταλείψει, ἐνῶ ἡ Κάθριν συνέχιζε νὰ δουλεύει τὴ διατριβή της. Ὁρες ὀλόκληρες καθόταν στὸ γραφειάκι της μπροστὰ στὸν τοῖχο, μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο, ἀπόλυτα συγκεντρωμένη στὰ βιβλία της καὶ στὰ χαρτιά της, ὁ λεπτός, λευκὸς λαιμὸς νὰ καμπυλώνει, ἔτσι ὅπως πρόβαλλε ἀπὸ τὴ σκούρα μπλὲ ρόμπα ποὺ φοροῦσε συνήθως· ὁ Στόουερ πάλι, βολεμένος εἴτε στὴν καρέκλα εἴτε στὸ κρεβάτι, ἦταν ἐξίσου βυθισμένος στὰ δικά του διαβάσματα.

Κάπου-κάπου σήκωναν τὰ μάτια ἀπὸ τὰ βιβλία τους, ἀντάλλασσαν ἓνα χαμόγελο καὶ ξαναβυθίζονταν στὴ μελέτη τους· κάπου-κάπου ὁ Στόουερ σήκωνε τὰ μάτια ἀπὸ τὸ βιβλίο του καὶ τὰ ἄφηνε νὰ πλανηθοῦν στὴν ὑπέροχη καμπύλη τῆς ράχης της, στὸν ντελικάτο λαιμὸ της, ὅπου ἔπεφτε πάντα μιὰ τούφα μαλλιά. Τότε τὸν πλημύριζε ἓνας ἀργὸς καὶ ἀνεμπόδιστος πόθος, κάτι σὰν νηνεμία, τότε σηκωνόταν καὶ πήγαινε νὰ σταθεῖ πίσω της, καὶ ἀκουμποῦσε ἀπαλὰ τὰ χέρια του στοὺς ὤμους της. Ἐκείνη ἴσιωνε τὸ κορμί της κι ἄφηνε τὸ κεφάλι της νὰ ἀκουμπήσει πίσω, στὸ στέρνο του, ὁ Στόουερ γλιστροῦ-

σε τὰ χέρια του στὴ χαλαρὰ δεμένη ρόμπα, ν' ἀγγιζόν τὰ στήθη της. Ἐκάναν ἔρωτα, μετὰ ἔμεναν γιὰ λίγο ξαπλωμένοι, σιωπηλοὶ καὶ ξανάπιαναν τὰ διαβάσματά τους, λὲς καὶ ὁ ἔρωτας καὶ ἡ μάθηση ἦταν ἡ ἴδια διαδικασία.

Ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ παράδοξα αὐτοῦ ποὺ ὀνόμασαν «δεδομένη ἀποψη», καὶ ποὺ τὸ ἔμαθαν ἐκεῖνο τὸ καλοκαίρι. Εἶχαν μεγαλώσει κι οἱ δύο σὲ μιὰ παράδοση πού, μὲ τὸν ἓναν ἢ τὸν ἄλλον τρόπο, τοὺς ἔλεγε πὼς ἡ ζωὴ τοῦ πνεύματος καὶ ἡ ζωὴ τῶν αἰσθήσεων ἦταν διαφορετικὰ πράγματα καὶ μάλιστα ἐχθρικά μεταξὺ τους· πίστευαν καὶ οἱ δύο τους, χωρὶς ποτὲ νὰ τὸ ἐξετάσουν στὰ σοβαρά, ὅτι ἔπρεπε κανεὶς νὰ διαλέγει τὸ ἓνα, ἀναπόφευκτα, σὲ βάρος τοῦ ἄλλου. Τὸ ὅτι τὸ ἓνα θὰ μπορούσε νὰ κάνει πιὸ ἔντονο τὸ ἄλλο δὲν τοὺς εἶχε περάσει ποτὲ ἀπὸ τὸ μυαλό· καὶ ἐφόσον ἡ πραγματάωση αὐτῆς τῆς ἀλήθειας προηγήθηκε τῆς ἀναγνώρισής της, τὸ εἶδαν σὰν ἀποκλειστικὰ δική τους ἀνακάλυψη. Ἄρχισαν νὰ συλλέγουν διάφορες παραδοξόττητες τῆς «δεδομένης ἀποψης» καὶ νὰ τὶς ἀποθησαυρίζουν· ἦταν κάτι ποὺ τοὺς βοηθοῦσε νὰ ἀπομονώνονται ἀπὸ τὸν κόσμο ποὺ ἐπέβαλλε αὐτὲς τὶς κρίσεις, τοὺς βοηθοῦσε νὰ ἔρχονται οἱ δύο τους πιὸ κοντὰ μ' ἓναν ἀδιόρατο, ὅπωςδῆποτε συγκινητικὸ τρόπο.

Ἦταν ὥστόσο ἓνα ἀκόμη παράδοξο, τὸ ὁποῖο ἀντελήφθη ὁ Στουνερ, γιὰ τὸ ὁποῖο ὅμως δὲν ἔκανε λόγο στὴν Κάθριν. Τὸ συγκεκριμένο εἶχε νὰ κάνει μὲ τὴ σχέση του μὲ τὴ γυναίκα του καὶ τὴν κόρη του.

Ἦταν μιὰ σχέση, ἡ ὁποία, σύμφωνα μὲ τὴ «δεδομένη ἀποψη», θὰ ἔπρεπε κανονικὰ νὰ χειροτερεύει σταθερά, ἐφόσον αὐτὸ ποὺ ἡ δεδομένη ἀποψη ὀνόμαζε «δεσμὸ του» συνεχιζόταν. Ἄλλὰ τίποτα τέτοιο δὲν συνέβη.

Ἀντίθετα, ἡ οἰκογενειακὴ του σχέσηη βελτιωνόταν σταθερά. Οἱ ὀλοένα καὶ μεγαλύτερες ἀπουσίες του ἀπ' αὐτὸ πού συνέχιζε νὰ ἀποκαλεῖ «σπίτι του» θαρρεῖς καὶ τὸν ἔφερναν πολὺ πιὸ κοντὰ καὶ στὴν Ἰντιθ καὶ στὴν Γκρέις ἀπ' ὅσο ἦταν τὰ τελευταῖα χρόνια. Εἶχε ἀρχίσει νὰ νιώθει γιὰ τὴν Ἰντιθ μιὰ περίεργη φιλικότητα, πού δὲν ἀπεῖχε πολὺ ἀπὸ τὴ στοργή, εἶχαν φτάσει μάλιστα στὸ σημεῖο νὰ κουβεντιάζουν κάπου-κάπου περὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων. Τὸ καλοκαίρι ἡ Ἰντιθ μέχρι πού τοῦ καθάρισε τὴν τζαμωτὴ βεράντα, διόρθωσε τὶς ζημιές πού εἶχαν γίνει μὲ τὴν κακοκαιρία καὶ τοῦ ἔφερε ἕναν καναπέ-κρεβάτι, γιὰ νὰ μὴν εἶναι πιά ἀναγκασμένος νὰ κοιμᾶται στὸν καναπέ τοῦ καθιστικοῦ.

Μάλιστα τὰ Σαββατοκύριακα ἄρχισε νὰ πηγαίνει ἐπίσκεψη στοὺς γείτονες καὶ ἄφηνε μόνη τὴν Γκρέις μὲ τὸν πατέρα της. Καμιὰ φορὰ ἔλειπε ἀρκετά, ὥστε ὁ Στόουερ νὰ ἔχει τὴν εὐκαιρία νὰ παίρνει τὴν κόρη του καὶ νὰ πηγαίνουν περιπάτους στὴν ἐξοχή. Μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι ἡ Γκρέις ξεχνοῦσε τὴν ἐπιφυλακτικότητά της, τὴν ἀκαμψία καὶ τὴ συστολή της, καμιὰ φορὰ μέχρι πού τοῦ χαμογελοῦσε, μ' ἐκείνη τὴν ἡρεμία καὶ τὴ γοητεία πού ὁ Στόουερ εἶχε σχεδὸν ξεχάσει. Ἡ μικρὴ εἶχε ρίξει πολὺ μπῆοι τὸν τελευταῖο χρόνο καὶ ἦταν πολὺ ἀδύνατη.

Μόνον μὲ προσπάθεια ὑπενθύμιζε στὸν ἑαυτό του ὅτι ἀπατοῦσε τὴν Ἰντιθ. Τὰ δυὸ κομμάτια τῆς ζωῆς του ἦταν ἀυστηρὰ διαχωρισμένα, ὅσο μποροῦν νὰ εἶναι δυὸ κομμάτια μιᾶς ζωῆς· καὶ παρόλο πού ἤξερε ὅτι ἡ ἰκανότητά του στὴν ἐνδοσκόπηση ἦταν περιορισμένη καὶ ὅτι δὲν ἦταν καθόλου δύσκολο νὰ παραπλανηθεῖ, ἦταν ἀδύνατον νὰ πείσει τὸν ἑαυτό του ὅτι ἔκανε κακὸ σὲ κάποιον γιὰ τὸν ὁποῖο αἰσθανόταν ὑπεύθυνος.

Ταλέντο στην προσποίηση δὲν εἶχε οὔτε τοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλὸ νὰ συγκαλύψει τὴ σχέση του μὲ τὴν Κάθριν Ντρίσκολ· ὅπως, βέβαια, δὲν τοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλὸ νὰ τὴ διατυμπανίσει. Τὸ θεωροῦσε ἀπίθανο ὅτι ὁ ὁποιοσδήποτε τρίτος θὰ μπορούσε νὰ ἔχει πάρει εἶδηση τὴ σχέση, πόσο μᾶλλον νὰ ἐνδιαφέρεται γι' αὐτήν.

Ἦταν, κατὰ συνέπεια, γερὸ σόκ, ἔστω καὶ ἂν τὸν ἄφησε ἀδιάφορο, τὸ ὅτι περὶ τὸ τέλος τοῦ καλοκαιριοῦ ἀνακάλυψε ὅτι ἡ Ἰντιθ ἦταν ἐνήμερη γιὰ τὸν δεσμό του καὶ μάλιστα ἐξαρχῆς.

Τοῦ τὸ ἀνέφερε σὰν νὰ μὴ συνέβαινε τίποτα μιὰ μέρα τὴν ὥρα τοῦ πρωينوῦ, ἐνῶ ἐκεῖνος χασομεροῦσε κουβεντιάζοντας μὲ τὴν Γκρέις. Ἀπευθύνθηκε λίγο κοφτὰ στὴν Γκρέις λέγοντάς της νὰ σταματήσει νὰ χαζεύει καὶ νὰ τελειώνει μὲ τὸ πρωινό της, γιατί εἶχε μπροστά της μιὰ ὥρα μελέτη στὸ πιάνο προτοῦ ἀρχίσει πάλι νὰ χαζολογᾷ. Ὁ Στόουνερ παρακολούθησε τὴ λιγνή, στητὴ φιγούρα τῆς κόρης του νὰ βγαίνει ἀπὸ τὴν τραπεζαρία καὶ κοντοστάθηκε ἀφηρημένος μέχρι ποῦ ἀντήχησαν οἱ πρῶτες νότες ἀπὸ τὸ παλιὸ πιάνο.

«Λοιπόν», ἔκανε ἡ Ἰντιθ, χωρὶς νὰ ἔχει ἀποβάλει ἐντελῶς τὸν κοφτὸ της τόνο, «δὲν ἔχεις ἀργήσει κι ἐσὺ λίγο;»

Ἐχοντας ἀκόμη τὴν ἀφηρημένη ἔκφραση στὸ πρόσωπό του, ὁ Στόουνερ γύρισε καὶ τὴν κοίταξε ἐρωτηματικά.

«Δὲν θὰ θυμώσει ἡ μαθητριούλα σου ἂν τὴν ἀφήσεις νὰ περιμένει;» τοῦ εἶπε ἡ Ἰντιθ.

Αἰσθάνθηκε τὰ χεῖλη του νὰ μουδιάζουν. «Τί;» ἔκανε. «Τί εἶναι πάλι αὐτό;»

«Ἄχ, Γουίλι», γέλασε ἡ Ἰντιθ, μὲ ἓνα ὕφος ὅλο

ἐπιείκεια. «Νόμιζες ὅτι δὲν ἔχω ἰδέα γιά — γιά τὸ φλερτάκι σου; Μὰ τὰ ξέρω ὅλα ἀπὸ τότε ποὺ ἄρχισαν. Πῶς εἶπαμε ὅτι τὴ λένε; Τὸ ἔχω ἀκούσει ἀλλὰ τὸ ξέχασα».

Πάνω στὸ σὸκ καὶ τὴ σύγχυση ὁ νοῦς του ἄδραξε μίᾱ καὶ μόνη λέξη· κι ὅταν ξαναμίλησε, ἡ φωνὴ του ἀντήχησε ἐνοχλημένη καὶ ἐριστική. «Δὲν καταλαβαίνεις», τῆς εἶπε. «Δὲν ὑπάρχει κανένα... φλερτάκι, ὅπως τὸ ἀποκαλεῖς. Εἶναι—»

«Ἄχ, Γουίλι», εἶπε πάλι γελώντας ἡ Ἰντιθ. «Μὰ ἐσὺ ἀναστατώθηκες. Ἄχ, τὰ ξέρω ἐγὼ αὐτά. Συμβαίνουν σὲ ὅλους τοὺς ἄντρες τῆς ἡλικίας σου. Εἶναι φυσικό, φαίνεται. Ἔτσι λένε, τουλάχιστον».

Ὁ Στόουνερ ἔμεινε πρὸς στιγματὴν σιωπηλός. Μετὰ τῆς εἶπε ἀπρόθυμα: «Ἄν θέλεις νὰ τὸ κουβεντιάσουμε, Ἰντιθ—»

«ἮΟχι!» τοῦ εἶπε καὶ ἡ φωνὴ τῆς ἀκούστηκε σὰν φοβισμένη. «Δὲν ἔχουμε νὰ κουβεντιάσουμε τίποτα. Ἀπολύτως τίποτα».

Καὶ δὲν τὸ κουβέντιασαν οὔτε τότε οὔτε ἀργότερα. Κατὰ κανόνα ἡ Ἰντιθ συντηροῦσε τὴ σύμβαση πῶς ἐκεῖνο ποὺ τὸν κρατοῦσε ἐκτὸς σπιτιοῦ ἦταν ἡ δουλειά του· κατὰ καιροὺς ὅμως καὶ σχεδὸν ἀφηρημένα, τῆς ξέφευγε ὁ πραγματικὸς λόγος πού, φαίνεται, ἐλλόχευε πάντα μέσα τῆς. Ἄλλοτε μιλοῦσε μὲ πειρακτικὴ καὶ παιχνιδιάρικη τρυφερότητα· ἄλλοτε πάλι μιλοῦσε χωρὶς κανένα ἀπολύτως συναίσθημα, σὰν νὰ ἦταν τὸ πιὸ ἄσχετο θέμα συζήτησης ποὺ μποροῦσε νὰ τῆς περάσει ἀπὸ τὸ μυαλό· ἄλλοτε τὸ ἀνέφερε μὲ νευρικότητα, σὰν νὰ τὴν εἶχε ἐνοχλήσει κάτι ἀσήμαντο. «Ἄχ, ξέρω», ἔλεγε. «Ἄμα ὁ ἄντρας πατήσῃ τὰ σαράντα. Μά, σοβαρά, Γουίλι, θὰ μποροῦσες νὰ εἶσαι πατέρας τῆς».

Τοῦ Στόουνερ δὲν τοῦ εἶχε περάσει ὡς τότε ἀπὸ τὸ μυαλὸ πῶς θὰ τὸν ἔβλεπε κάποιος τρίτος, πῶς τὸ ἔβλεπε ὁ κόσμος. Γιὰ μιὰ στιγμή εἶδε μπροστὰ στὰ μάτια του τὴ εἰκόνα ἔδινε πρὸς τὰ ἔξω· κι ἓνα μέρος αὐτῆς τῆς εἰκόνας ἦταν τὰ ὅσα τοῦ εἶχε πεῖ ἡ Ἰντιθ. Εἶδε νὰ περνάει φευγαλέα μπροστὰ στὰ μάτια του ἡ φιγούρα ποὺ κυριαρχοῦσε στὰ ἀνέκδοτα τῶν καπνιστηρίων καὶ στίς σελίδες τῆς φτηνῆς λογοτεχνίας — ἓνας ἀξιολύπητος μεσήλικας, παρεξηγημένος ἀπὸ τὴ γυναίκα του, ποὺ στὴν προσπάθειά του νὰ ξαναγιώσει τὰ φτιάχνει μὲ μιὰ κοπέλα πολὺ μικρότερή του, πιθηκίζοντας καὶ ἀναζητώντας ἀδέξια τὴ νιότη ποὺ ἔχει χάσει ἀνεπιστρεπτί, ἓνας γελοῖος παλιάτσος μὲ φανταχτερὴ φορεσιά, ποὺ ὁ κόσμος τὸν βλέπει καὶ γελᾶει ἀπὸ ἀμηχανία, οἶκτο καὶ περιφρόνηση. Παρατήρησε τὴ φιγούρα ὅσο πιὸ ἔξονυχιστικὰ μποροῦσε· ὅμως ὅσο πιὸ πολὺ τὴν παρατηροῦσε, τόσο λιγότερο γνώριμη τοῦ φαινόταν. Δὲν ἦταν ὁ ἑαυτός του αὐτὸ ποὺ ἔβλεπε, καὶ ξαφνικὰ κατάλαβε ὅτι δὲν ἦταν κανένας.

Κατάλαβε ὅμως ὅτι ὁ κόσμος εἶχε ἀρχίσει νὰ χώνεται στὴ ζωὴ του καὶ στὴ ζωὴ τῆς Κάθριν, καὶ στὴ γωνιά τους ποὺ μέχρι τότε τὴ θεωροῦσαν ἀποκλειστικὰ δική τους· τοὺς παρακολουθοῦσε νὰ σφίγγουν τὸν κλοιὸ μὲ μιὰ θλίψη γιὰ τὴν ὁποία δὲν μποροῦσε νὰ μιλήσει σὲ κανέναν, οὔτε καν στὴν Κάθριν.

Τὸ φθινοπωρινὸ ἐξάμηνο ἄρχισε ἐκεῖνο τὸν Σεπτέμβριο, ποὺ ἦταν σὰν πολύχρωμο, μικρὸ καλοκαιράκι, μετὰ ἀπὸ μιὰ πρῶμη παγωνιά. Ὁ Στόουνερ ἐπέστρεψε στὴν τάξη μ' ἓνα κέφι ποὺ εἶχε χρόνια νὰ νιώσει· οὔτε καν ἡ προοπτικὴ νὰ βρεθεῖ ἀντιμέτωπος μὲ καμιὰ ἑκατοστὴ

πρόσωπα πρωτοετῶν δὲν σκίαζε τὴν ἀνανεωμένη ἐνεργητικότητά του.

Ἡ ζωὴ του μὲ τὴν Κάθριν συνεχιζόταν λίγο-πολύ ὅπως πρῶτα, ἂν ἐξαιρέσει κανεὶς τὸ γεγονός ὅτι μὲ τὴν ἐπιστροφή τῶν φοιτητῶν καὶ πολλῶν μελῶν τοῦ προσωπικοῦ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ προσέχει τὶς κινήσεις του. Στὴ διάρκεια τοῦ καλοκαιριοῦ τὸ παλιὸ σπίτι ὅπου ἔμενε ἡ Κάθριν ἦταν σχεδὸν ἔρημο· εἶχαν, λοιπόν, τὴν εὐκαιρία νὰ εἶναι μαζί ἀπομονωμένοι σχεδὸν ἀπὸ τὸν κόσμο, χωρὶς τὸν φόβο μήπως τοὺς δεῖ κανένα μάτι. Τώρα ὁ Γουίλιαμ ἔπρεπε νὰ παίρνει προφυλάξεις ὅταν ἐρχόταν τὰ ἀπογεύματα στὸ σπίτι της· ἔπιανε τὸν ἑαυτὸ του νὰ κοιτάζει πάνω-κάτω στὸν δρόμο, προτοῦ πλησιάσει στὸ σπίτι, καὶ νὰ κατεβαίνει στὰ κλεφτὰ τὰ σκαλιὰ τοῦ μικροῦ κλιμακοστασίου ποὺ κατέληγε στὴν πόρτα της.

Σκέφτονταν τρόπους ἀντίδρασης, μιλοῦσαν γιὰ ἀνταρσία· ἔλεγαν ὅτι ἔμπαιναν στὸν πειρασμὸ νὰ κάνουν κάτι ἐξωφρενικό, νὰ προκαλέσουν. Δὲν τὸ ἔκαναν ὅμως καὶ στὸ βάθος δὲν εἶχαν καμιὰ διάθεση νὰ τὸ κάνουν. Τὸ μόνο ποὺ ἤθελαν ἦταν νὰ τοὺς ἀφήσουν ἡσυχους, νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ εἶναι ὁ ἑαυτὸς τους καί, μὲ δεδομένη αὐτὴ τους τὴν ἐπιθυμία, ἤξεραν ὅτι δὲν ἐπρόκειτο νὰ τοὺς ἀφήσουν ἡσυχους, καὶ ὑποψιάζονταν ὅτι δὲν θὰ ἦταν ἐφικτὸ νὰ εἶναι ὁ ἑαυτὸς τους. Θεωροῦσαν ὅτι ἦταν διακριτικοί, δὲν τοὺς περνοῦσε ἀπὸ τὸ μυαλὸ ὅτι ἴσως κάποιιοι μυρίζονταν τὴ σχέση τους. Φρόντιζαν νὰ μὴ συναντιοῦνται στὸ πανεπιστήμιο καὶ ὅταν δὲν γινόταν νὰ ἀποφύγουν τὸ συναπάντημα σὲ δημόσιο χῶρο, χαιρετοῦσαν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον μὲ μιὰ τυπικότητα ποὺ ἤλπιζαν ὅτι συγκαλύπτει ἐπαρκῶς τὴν εἰρωνεῖα τοῦ πράγματος.

Αναζητήστε το [εδώ](#)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
GUTENBERG

www.gutenbergbooks.gr

 [/gutenbergbooks](https://www.facebook.com/gutenbergbooks)